

השבת

בסייד

עלון תקני"ג

של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר, זצ"ל

וינצלו את מצרים ...

עיקר תיקון העשירות דקדושה הוא עניות, דהיינו מי שאינו מתגאה בדעתו ומחזיק עצמו כעני, ובאיזה מעמד שהוא בין שהוא עני ממש או בינוני או עשיר מופלג מחזיק עצמו תמיד כעני ואביון גדול, בבחינת דוד המלך, שבגודל מלכותו וגדולתו ועשרו אמר תמיד: **כי עני ואביון אנכי, ואני עני ואביון**, כי האדם ראוי לו להבין עוצם עניותו בזה העולם, כי אפילו הצדיק אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בשלמות נגד השם יתברך, כמו שכתוב: **כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא**, מכל שכן שאר בני העולם; אם כן, אפילו לחם צר ומים לחץ אין מגיע לו חס ושלוש לפי מעשיו, רק השם יתברך זן את העולם כולו בחסדו, ואם כן אין עני יותר ממנו, כי הוא אכל דלאו דילה [מה שאינו שלו].

וכשמישים אל לבו האמת ויודע זאת בברור, אזי טוב לו תמיד, ויזכה לעשירות אמתי, שהוא מה שאמרו רז"ל: **איזהו עשיר, השמח בחלקו**, כי ישמח תמיד בחלקו, מחמת שיוודע שהכל חסד גדול מהשם יתברך, אפילו לחם צר ומים לחץ. ועל ידי זה יזכה לעשירות ממש, לכל הון דעלמא, בחינת: "מאן דאיהו זעיר איהו רב", וכתוב: **מקימי מעפר זל וכו' להושיבי עם נדיבים**, מעפר דייקא, היינו מי שמישים עצמו כעפר. וגם אחר כך, כשזוכה לעשירות ממש, לכסף וזהב וחפצים הרבה, לא יפול על ידי זה להתאוות מה שאינו שלו, כי גם בעוצם עשירותו יחזיק עצמו לעני ויהיה שמח בחלקו תמיד.

לא כן הרשעים, שהם בהפך מכל זה: כשהוא עני, הוא בכעס על השם יתברך על עניותו וחסרונו, בבחינת **והיה כי ירעב והתקצף** וכו' (ישעיה ח'), ותכף כשיש לו איזה ממון, הוא מלביש את עצמו במלבושים שאינם ראויים לו לפי ממנו, ועל ידי זה חסר לו יותר מבתחילה. וכשמרוויח עוד ממון יותר, מתחיל לקנות לו כלי כסף ומרגליות ותכשיטין, והכל בכפלי כפלים מכפי ערכו, ועל ידי זה חיינו מרים ומרורים תמיד, עד שיש הרבה שבימי עשירותם חיייהם מרורים יותר מבימי עניים, ועל ידי זה באים על פי רוב לידי עניות ממש, ומתים בעלי חובות, וגם בימי עשירותם תמיד היה חסר להם כפי הנהגתם והצטרכותם העצום, והכל מחמת גסותם הרע, ואינם חושבים על תכליתם הנצחי, וכאילו כל העושר מגיע להם לבד. "ומאן דאיהו רב הוא זעיר", והקדוש-ברוך-הוא משפילם, ומתים עניים ממש ובעלי חובות.

וזה בחינת: יאה עניותא לישראל, שעיקר היופי והנוי לישראל הוא מידת העניות, היינו מי שמחזיק עצמו לעני תמיד, הוא נאה ויפה תמיד, כי כל מה שיש לו הוא נאה ויפה אצלו תמיד, אפילו מלבוש של פשתן וטלאי על גבי טלאי, הכל נאה ויפה אצלו ושמח בו מאד, כי יודע שאינו ראוי לו לפי מעשיו אפילו מלבוש כזה, ואז הוא נאה ויפה תמיד, כי אחר כך גם כשהיה לו מלבושים של משי ושל כסף וזהב, יהיו נאים ויפים אצלו תמיד.

אבל מי שאינו מחזיק עצמו כעני, וכל מה שיש לו הוא מתאוה יותר, אינו זוכה לנוי ויופי לעולם, כנראה בחוש, שאפילו לובש בגדים יקרים וכו', תמיד חסר לו עוד בגדים יקרים ביותר של גדולי הקצינים

ביותר, כידוע כל זה. ועל כן עיקר תיקון הממון והעשירות הוא עניות כנ"ל, כי האדם צריך לאחוז תמיד בקצה האחרון ולזכור שנולד ערום, כמו שכתוב (איוב א): **ערום יצאתי מבטן אמי**, שזהו תכלית העניות, וכנגד עניות זה כל מה שיש לו הוא עשירות גדול, ואז יהיה שמח בחלקו בכל מה שיש לו, הן מעט או הרבה.

ועיקר גלות מצרים, שהיינו תחילה בגלות מר וקשה וכבד כזה, ואחר כך הוציאנו בעשירות כזה, כאשר הבטיח לאברהם אבינו: **ואחרי כן יצאו ברכוש גדול**. ולמה לא נתן לנו העשירות תכף בלא צער הגלות! אבל הכל היה לטובתנו, כדי להזדכך בכור הברזל בגלות, כדי לברר ולזכך העשירות, להוציא אותנו מתאוות ממון שהוא עשירות וממון דסטרא אחרא, שכל מה שיש לו יותר חסר לו ביותר, ולזכות לעשירות דקדושה שבא על ידי עניות דייקא, שזה בחינת מה שאנו אוכלין בפסח מצה, שהוא לחם עוני, ומרור - כדי לידע ולזכור בהמרירות והעניות, שזה עיקר שלמות תיקון העשירות דקדושה, כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות מגילה ו' - אותיות י"א י"ב לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה, ל"ד)

סיפור

(נסיעת רבינו ז"ל בארץ-ישראל, בי-ד')

⊙ אמר רבינו זכרוננו לברכה: מי שיוודע מפני מה היתה ארץ-ישראל תחילה ביד כנען ואחר-כך באה ליד ישראל, הוא יודע מפני מה הוא [רבינו הקדוש] היה תחילה בקאמיניץ ואחר-כך בארץ-ישראל.

⊙ והנסיעה לקאמיניץ היתה פליאה גדולה מאד, וכל העולם אמרו פרושים על זה: קצת דורשין לשבח, וקצת וכו' — אבל כולם טעו. אפילו אותן שאמרו לשבח, לא כוונו כוונתו כלל, ואפילו אותן שידעו קצת, מחמת שהוא בעצמו גילה להם איזה רמז, אף-על-פי-כן לא ידעו כוונתו בשלמות. וכבר אמר דבר נאה על זה, על מה שהעולם טועין עצמן בו תמיד בכל מה שהוא עושה וכו'.

⊙ קצת אמרו, שנסע כדי למצוא שם את הכתבים של הבעל-שם-טוב, שסגורם באבן, ואומרים קצת שהם טמונים שם בקאמיניץ, ואמרו, שנסע לשם בשביל זה. והוא זכרוננו לברכה התלוצץ מזה ואמר, שלא נסע כלל בשביל זה, כי אינו צריך להם כלל, ואמר, אלו היה רוצה אותן הכתבים, היו מביאין אותם לביתו, אך הוא אין צריך להם כלל.

ארץ ישראל

(אוצר היראה - אות ס"ד)

⊙ אף על פי שאנו מתחננים כל כך שנים הרבה לשוב לארץ ישראל, ועדיין אנו רחוקים משם, אף על פי כן אין שום תפילה וצעקה נאבדת, אפילו של הפחות שבפחותים, כי בכל צעקה ותפילה כושבין איזה חלק ונקודה מארץ ישראל, עד שיתקבצו כל הנקודות שכבשנו בתפלותינו, ואז נשוב לארצנו בקרוב.

⊙ ואפילו מי שהוא פגום מאד ואין לו כח בצעקתו ותפלתו לכבש איזה נקודה וחלק מארץ ישראל, אף על פי כן צעקתו פועלת הרבה, כי הוא בחינת מחאה המבואר בדיון חזקת קרקעות, שכל זמן שהוא

מוחה, אז אין חזקת המחזיק מועלת כלום, על כן אף על פי שהם גזלו מאתנו ארץ ישראל שהיא ארצנו ונחלתנו, ואין בנו כח להוציאה מאתם מחמת פגם מעשינו, אף על פי כן אנו מתפללים וצועקים בכל פעם שארץ ישראל הוא שלנו כי הוא נחלתנו, ובזה אנו עושין מחאה להסטרא אחרא, שידעו שאין חזקתם חזקה כלל, כי ארץ ישראל היא שלנו מאבותינו וסוף כל סוף נוציא אותה מידם, בעזרת השם (לקוטי הלכות - הלכות חזקת מטלטלין ה' - אות י"ב).

רצון וכיסופין

(אוצר היראה - ל')

❖ אמונת הרצון, דהיינו להאמין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד, וכן הארת הרצון דהיינו לכסוף ולהשתוקק אליו יתברך ברצון חזק וכסופין גדולים מאד, שניהם אחד כי זה בזה תלוי. כי מי שמאמין באמת שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, בוודאי הוא משתוקק ונכסף אליו יתברך ולעבודתו ברצון חזק מאד; ואפילו אם כבר עבר עליו מה שעבר, אף על פי כן בוודאי הוא נכסף בכללות הנפש לשוב אליו יתברך (לקוטי הלכות - הלכות ערב ג' - אות י"ד).

עצות

(לקוטי עצות - תלמוד תורה - אות נ"ד-נ"ט)

❖ בכל מקום שהוא רואה ולומד באיזה ספר, ימצא את עצמו - היינו שיקח לעצמו מוסר ויראה פחיתותו ושפלותו, וזה סימן שהוא חפץ לעשות רצונו יתברך.

❖ מי שאומר תורה ואינו ראוי לזה, על ידי זה יוכל להתגבר עליו תאוות ניאוף, חס ושלוש. כי היא עבודה גדולה לומר תורה, אפילו ליחיד מכל שכן לרבים.

❖ כשלומד אדם איזה חידוש של איזה תנא וצדיק, צריך לצייר לפניו דמות דיוקנו, כאילו הצדיק או התנא עומד לפניו; ועל ידי זה ינצל משכחה.

❖ על-ידי שמרגישין מתיקות בהתורה, נצולין מלהיות אלמן.

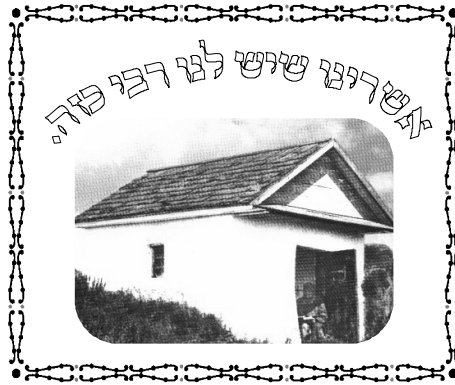
❖ מי שזוכה לחדש חדושין דאורייתא שיש בהם ממש, הוא צריך לבכות מקודם, ועל-ידי זה ניצול שלא יינקו הסטרא אחרא והקליפות מאלו החדושים.

❖ יש שאומרים תורה שהיא למטה רחבה מאד שמרחיבין הדבר ומגדלין אותו מאד, אבל למעלה היא קצרה מאד, כי למעלה בקדושה אין נשאר ממנה כי אם איזה ניצוץ בעלמא. אבל יש להיפך, כי הצדיקים אמתיים אומרים תורה שהיא למטה נראה קצרה, אבל למעלה היא רחבה וגדולה מאד מאד. אשרי להם, וכן בהתעוררות וכו'.

תפילה

(ליקוטי תפילות א', קמ"ו)

❖ ... ותזכני להתקרב לצדיקים אמתיים, אשר אור התגלות חידושי תורתם נמשך מלמעלה למטה, שלמעלה תורתם רחבה וגבוהה מאד ולמטה מתקצרת הרבה, כדי להכניסה בתוך לבבנו ושכלנו לכל אחד כראוי לו. ותרחיקני מההופכים אורחות ישר, אשר תורתם ממטה למעלה, שלמטה מרחיבים אותה יותר מדי ולמעלה היא קצרה מאד.

❖ ותחמול עלי ותזכני לחדש חדושי תורה אמתיים בדרך הצדיקי אמת הממשיכים ואומרים תורה מלמעלה למטה. וכן בכל התפילות והתחונות ובקשות, אזכה להתחיל מן המצר והדוחק, ואתה ברחמיך תרחיב פי ותשפיע לי רוח קודשך מן השמים, שאזכה לפרש כל שיחתי לפניך באמת. כרצונך הטוב, ויערב שיחתי לפניך באמת.

שיחות

(שיחות מרי ישראל אודסר, זצ"ל - י"ג)

❖ ... אז אנחנו [אני ורבי ישראל

קרדונר זצ"ל] נכנסנו לבית-כנסת הזו, לתוך 'הים' ועלינו על שולחן ולמדנו תורה ז' חלק ב' ב'לקוטי מוהר"ן' - 'כי מרחמם ינהגם'. והוא למד אתי את התורה הזו כל הלילה, וזכיתי לזה שכל ימי חיי לא הרגשתי טעם תורה, טעם יראת שמים כמו הלילה הזו שלמד אתי התורה הקדושה הזו 'כי מרחמם ינהגם'. ואנחנו היינו בבית-הכנסת ולמדנו כל הלילה, ולא הרגשתי כלל שכבר צריכים לישן.

❖ והוא היה 'עשיר', היה לו נרות וגפרורים שהיה יקר ערך, והוא הדליק נר ולמד אתי ב'לקוטי מוהר"ן' עד קרוב לאור הבוקר, עד ששמעתי הקול בכיה של האמא שלי שבכתה מאד כמו אחרי נפטר, "בני, בני, בני". היא ראתה שכבר קרוב לאור היום ואני לא נמצא, אז היא חשבה: "מי יודע מה קרה?"

❖ היא הלכה מבית-הכנסת לבית-כנסת, לחפש אותי בבכיות גדולות ולא מצאה אותי, הבתי-כנסת היו סגורים, אז היא בכתה מאד וקולה נשמע בכל העיר. טבריה היה עיר קטנה וכל העיר באו, והם חשבו שמישהו נפטר. השכנים מחסביבה באו בבוקר ושאלו: "מה, מה הבכיות והצעקות, מה קרה?"

מכתב

(מספר אב"י הנחל - מכתב פ"ד)

❖ ב"ה, כ"ח תשרי תשכ"ז.

לכבוד שמחת לבי מר ... אשר שזר ודבק עצמו באמת, להצדיק האמת. בעל הנפלאות, פלאי פלאות עד אין חקר, לרפאות ולהחיות אותנו תמיד, בכל עת, בכל דור. בזכותו וכחו הגדול והנורא ימשוך עליך ה' רפואה בשלימות ותזכה לראות בתפארת התגלות האמת האמתית.

❖ אהובי, אחי, נפשי ולבבי, אשר נועם אהבתך תקוע וקבוע בלבי תמיד באמת, בגודל ענוותנותך בטחתי, לפתוח פי ולדבר לפניך, דברי אמת שבלבי. עמדתי מרעיד ומשתומם וצירים וחבלי לידה אחוזני, מהשמועה לא טובה שאתה נמצא בבית החולים, הומה לבי, על צערך וכאיבך. צר לי עליך אחי חביבי כנפשי.

❖ לבי בטוח בחסדי ה' ונפלאותיו, כי בוודאי ירחם עליך ועל עמו ישראל וירפא אותך מהרה רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף. וכחו הגדול הנשגב והנורא של הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה רבינו נַחַן נַחְמֵי נַחְמֵן מאומן, יעמוד לך ולביתך למחסה ולמגן לנצח.

המעתיק

אחיו
בית ישראל

02-5829086 / 050-6741702

050-6754970

תרומות: בכל סניפי הדואר,

חשבון 89-2255-7

מכתבים: ת.ד. 27100 ירושלים 91270

שידוכי מצוה: 050-6870043

(13:00-16:00)

